

Shmini

שְׁמִינִי

ראשון

И было, в осьмой день, призвал  
Моисей Аарона и сынов его и  
старейшин Израилевых.

1 וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו וּלְזִקְנֵי

יִשְׂרָאֵל:

וַהֲוֶה בַּיּוֹמָא תְּמִינָא קָרָא מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן וּלְבָנָוְהִי  
וּלְסָבִי יִשְׂרָאֵל

Rashi

ויהי ביום השמיני. שמיני למלואים, הוא ר"ח ניסן, שהוקם המשכן בו ביום, ונטל י' עטרות השנויות בסדר עולם (פרק ז):  
ולזקני ישראל. להשמיעם שעל פי הדבור אהרן נכנס ומשמש בכהונה גדולה, ולא יאמרו מאליו נכנס:

И сказал Аарону: возьми молодого  
теляца для очистительной жертвы и  
барана для всесожжения, без порока,  
и представь пред Превечного.

2 וַיֹּאמֶר אֶל-אַהֲרֹן קַח לָךְ עֵגֶל בֶּן-בָּקָר לְחֻטָּאת וְאַיִל

לְעֹלָה תְּמִימִם וְהִקְרֵב לִפְנֵי יְהוָה:

וַאֲמַר לְאַהֲרֹן סֵב לָךְ עֵגֶל בֶּר תֹּרִי לְחֻטָּאתָא וְדָכַר  
לְעֹלָתָא שְׁלָמִין וְקָרֵב קָדָם יי

Rashi

קח לך עגל. להודיע שמכפר לו הקב"ה ע"י עגל זה על מעשה העגל שעשה:

А сынам Израилевым объяви так:

возьмите молодого козла для

очистительной жертвы, и тельца и

ягненка, однолетних, без порока, для

всесожжения,

ועם בני ישראל תמלל למימר סבו צפיר בר עזין

לחטאתא ועגל ואמר בני שנא שלמין לעלתא

И вола и барана для мирной жертвы,

чтобы зарезать пред Превечным, и

хлебную жертву, смешенную с елеем;

ибо сегодня Превечный явится вам.

ותור ודכר לנכסת קודשיא לדבחא קדם יי ומנחתא

דפילא במשח ארי יומא דין יקרא דיי מתגלי לכון

3 ואל-בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר-עזים לחטאת

ועגל וכבש בני-שנה תמימים לעלה:

4 ושור ואיל לשלמים לזבח לפני יהוה ומנחה

בלולה בשמון כי היום יהוה נראה אליכם: to overflow

Rashi

כי היום ה' נראה אליכם. להשרות שכינתו במעשה ידיכם, לכך קרבנות הללו באין חובה ליום זה:

И принесли то, что повелел Моисей,

к намету откровения, и

приблизилось все общество, и стали

они пред Превечным.

ונסיבו ית די פקיד משה לקדם משכן זמנא וקריבו

כל פנישתא וקמו קדם יי

5 ויקחו את אשר צוה משה אל-פני אהל מועד ויקרבו

כל-העדה ויעמדו לפני יהוה:

И сказал Моисей: то, что повелел

Превечный, сделайте, и явится вам

слава Превечного.

6 ויאמר משה זה הדבר אשר-צוה יהוה תעשו וירא

אליכם כבוד יהוה:

ואמר משה דין פתגמא די פקיד יי תעבדון ויתגלי

לכון יקרא דיי

И сказал Моисей Аарону: подойди к  
жертвеннику, и соверши  
очистительную жертву твою и  
всесожжение твое, и искупи себя и  
народ, тогда приготовь жертвенное  
приношение народа, и искупи их, как  
повелел Превечный.

וַאֲמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן קָרֵב לְמִדְבַּחַת וְעִבֵּד יֵת חֲטָאתֶךָ  
וְיֵת עֲלֹתֶךָ וְכִפֵּר עֲלֶיךָ וְעַל עַמָּא וְעִבֵּד יֵת קָרְבַּן עַמָּא  
וְכִפֵּר עֲלֵיהֶן כָּמָא דִּי פְקִיד יִי

7 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן קָרֵב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וְעִשֵּׂה

אֶת־חֲטָאתְךָ וְאֶת־עֲלֹתְךָ וְכִפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֶד הָעָם וְעִשֵּׂה

אֶת־קָרְבַּן הָעָם וְכִפֵּר בְּעֶזְרָם כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה:

Rashi

קרב אל המזבח. שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת (ת"כ פרשתא א, ח):  
את חטאתך. עגל בן בקר:

ואת עולתך. איל:

קרבן העם. שעיר עזים ועגל וכבש. כל מקום שנאמר עגל בן שנה הוא, ומכאן אתה למד:

И подошел Аарон к жертвеннику и  
зарезал тельца очистительной  
жертвы, которая за него.

וַקָּרֵב אַהֲרֹן לְמִדְבַּחַת וַיִּכַּסּ יָת עֶגְלָא דְחֲטָאתָא דִּי לֵה

А сыны Аароновы поднесли ему  
кровь, и он омочил перст свой в  
кровь, и возложил на роги  
жертвенника; остальную же кровь  
вылил у основания жертвенника.

וַקָּרִיבוּ בְנֵי אַהֲרֹן יָת דָּמָא לֵה וּטְבַל אֶצְבָּעָה בְּדָמָא  
וַיִּהַב עַל קֶרְנֹת מִדְבַּחַת וַיִּת דָּמָא אֲרִיק לִיסוּדָא  
דְּמִדְבַּחַת

8 וַיִּקָּרֵב אַהֲרֹן אֶל־הַמִּזְבֵּחַ וַיִּשְׁחֹט אֶת־עֶגֶל הַחֲטָאת

אֲשֶׁר־לֹו:

9 וַיִּקָּרְבוּ בְנֵי אַהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּטְבֵּל <sup>to dip</sup> אֶצְבָּעוֹ

בָּדָם וַיִּתֵּן עַל־קֶרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת־הַדָּם <sup>properly</sup> יָצַק אֶל־

יְסוּד <sup>foundation</sup> הַמִּזְבֵּחַ:

И тук и почки и перепонку с печени  
от очистительной жертвы воскурил  
на жертвеннике, как повелел  
Превечный Моисею.

וְיֵת תְּרֵבָא וְיֵת כְּלִיתָא וְיֵת חֲצָרָא מִן כְּבָדָא מִן  
חֲטָאָתָא אִסְק לְמִדְבָּחָא כְּמָא דִּי פִקִּיד יֵי יֵת מִשָּׁה

Мясо же и кожу сжег в огне вне стана.  
וְיֵת בִּשְׂרָא וְיֵת מִשְׁכָּא אֹקִיד בְּנוֹרָא מִבֵּרָא לְמִשְׁרִיתָא

Rashi  
ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה:

И зарезал всесожжение, и сыны  
Ааронов подали ему кровь, и он  
покропил ею на жертвенник кругом.

וּנְכֹס יֵת עֲלֵתָא וְאַמְטִיאוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן לָהּ יֵת דָּמָא  
וַיִּרְקְאוּ עַל מִדְבָּחָא סָחוּר סָחוּר

Rashi  
וימציאו. לשון הושטה והזמנה:

А всесожжение подали ему в частях  
его, также и голову, и воскурил он на  
жертвеннике.

וְיֵת עֲלֵתָא אֲמִטִּיאוּ לָהּ לְאַבְרָהָא וְיֵת רִישָׁא וְאַסְק עַל  
מִדְבָּחָא

И омыл внутренности и голени, и  
воскурил при всесожжении на  
жертвеннике.

וְחִלִּיל יֵת גֹּאֵל וְיֵת פְּרָעִיא וְאַסְק עַל עֲלֵתָא לְמִדְבָּחָא

10 וְאֶת־הַחֵלֶב וְאֶת־הַכֶּלִיֹּת וְאֶת־הַיִּתְרֹת מִן־הַכֶּבֶד  
remainder of kidney

מִן־הַחֲטָאֹת הַקָּטִיר הַמִּזְבֵּחַ כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה

אֶת־מֹשֶׁה:

11 וְאֶת־הַבָּשָׂר וְאֶת־הָעוֹר שָׂרַף בָּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחָנֶה:

12 וַיִּשְׁחֹט אֶת־הָעֵלָה וַיִּמְצְאוּ בְנֵי אֶהֱרֹן אֵלָיו אֶת־הַדָּם

to sprinkle  
וַיִּרְקְאוּ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

13 וְאֶת־הָעֵלָה הִמְצִיאוּ אֵלָיו לְנִתְחִיָּה וְאֶת־הָרֹאשׁ  
a fragment

וַיִּקְטֹר עַל־הַמִּזְבֵּחַ:

14 וַיִּרְחֹץ אֶת־הַקָּרֶב וְאֶת־הַפְּרָעִים וַיִּקְטֹר עַל־הָעֵלָה  
the leg of men or locusts

הַמִּזְבֵּחַ:

Тогда принес он приношение от народа, и взял козла очистительной жертвы, которая за народ, и зарезал его, и принес его в очищение как первого.

וְקָרַב יֵת קָרְבַּן עֶמָּא וְנָסַב יֵת צִפְרָא דְחִטָּאתָא דִּי  
לְעֶמָּא וְנָכְסָהּ וְכִפֵּר בְּדָמָהּ בְּקִדְמָאָה

И принес всесожжение, и совершил его по установлению.

וְקָרַב יֵת עֲלֵתָא וְעִבְדָּהּ בְּדִחְזִי

15 וַיִּקְרַב אֶת קָרְבַּן הָעָם וַיִּקַּח אֶת־שְׂעִיר הַחֲטָאתִים אֲשֶׁר

לָעָם וַיִּשְׁחָטְהוּ וַיַּחְטֹאֲהוּ כְּרָאשׁוֹן:

Rashi

ויחטאהו. עשהו כמשפט חטאת:

כראשון. כעגל שלו:

16 וַיִּקְרַב אֶת־הָעֹלָה וַיַּעֲשֶׂהָ כַּמִּשְׁפָּט:

Rashi

ויעשה כמשפט. המפורש בעולת נדבה בויקרא (ביצה כ.):

## שני

И принес хлебную жертву, и наполнил частию её руку свою, и воскурил на жертвеннике, сверх утреннего всесожжения.

וְקָרִיב יֵת מִנְחָתָא וּמִלָּא יֵדָהּ מִנָּה וְאַסֵּק עַל מִדְבָּחָא  
בְּרִמְעֵלַת צִפְרָא

17 וַיִּקְרַב אֶת־הַמִּנְחָה וַיִּמְלֵא כַּפּוֹ מִמֶּנָּה וַיִּקְטֹר

עַל־הַמִּזְבֵּחַ מִלֶּבֶד עֹלֶת הַבֶּקָר:

Rashi

וימלא כפו. היא קמיצה:

מלבד עלת הבקר. כל אלה עשה אחר עולת התמיד:

И зарезал вола и барана мирной  
жертвы, которая за народ, и подали  
сыны Аароновы ему кровь, и он  
покропил ею на жертвенник кругом.

וּנְכַס יֵת תּוֹרֵא וְיֵת דְּכָרָא נִכְסַת קוּדְשִׁיא דִּי לְעֻמָּא  
וְאַמְטִיאוּ בְנֵי אֱהֲרֹן יֵת דְּמָא לֵה וּזְרָקָה עַל מִדְבַּחָא  
סָחוּר סָחוּר

А туки из вола и из барана: курдюк и  
покрывающее и почки и перепонку  
печени, —

וְיֵת תְּרִבִּיָּא מִן תּוֹרֵא וּמִן דְּכָרָא אֲלִיתָא וְחָפִי גֹא  
וְכִלְיָתָא וְחִצֵּר כְּבָדָא

18 וַיִּשְׁחָט אֶת־הַשּׁוֹר וְאֶת־הָאֵילָן כַּבַּח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לָעָם

to sprinkle

וַיִּמְצְאוּ בְנֵי אֱהֲרֹן אֶת־הַדָּם אֵלָיו וַיִּזְרְקוּהוּ

עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב:

19 וְאֶת־הַחֲלָבִים מִן־הַשּׁוֹר וּמִן־הָאֵילָן הָאֵלֶּיהָ וְהַמְכָסָה

remainder

of

kidney

וְהַכְּלִיָּת וְיִתְרֵת הַכְּבֵד:

Rashi

והמכסה. חלב המכסה את הקרב:

Туки эти положили они на грудные  
части, и он воскурил туки на  
жертвеннике.

וַשְׂוִיאוּ יֵת תְּרִבִּיָּא עַל חֲדוֹתָא וְאַסְק תְּרִבִּיָּא לְמִדְבַּחָא

20 וַיִּשְׂמוּ אֶת־הַחֲלָבִים עַל־הַחֲזוֹת וַיִּקְטֹר הַחֲלָבִים

הַמִּזְבֵּחַ:

Rashi

וַיִּשְׂמוּ אֶת הַחֲלָבִים עַל הַחֲזוֹת. לְאַחַר הַתְּנוּפָה נִתְּנָן כֹּהֵן הַמִּנְיָ לְכַהֵן אַחֵר לְהַקְטִיר, נִמְצְאוּ הָעֲלִיּוֹנִים לְמִטָּה (מִנְחוֹת סב.).

Грудными же частями и правою  
лядвеею совершил Аарон воздымание  
пред Превечным, как повелел  
Моисей.

וְיֵת חֲדוֹתָא וְיֵת שׁוּקָא דִּימִינָא אֲרִים אֱהֲרֹן אֲרָמָא  
קָדָם יִי כְּמָא דִּי פְקִיד מִשָּׁה

to quiver

the leg

21 וְאֵת הַחֲזוֹת וְאֵת שׁוּק הַיָּמִין הַיָּיִף אֱהֲרֹן

תְּנוּפָה לְפָנֵי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה:

И воздел Аарон руки свои пред  
народом, и благословил их; и сошел  
он, по совершении очистительной  
жертвы и всесожжения и жертвы  
мирной.

וְאַרְם אֶהָרֹן יָת יְדוּהִי עַל עֲמָא וּבִרְכָּנוֹן וּנְחַת מְלַמְעֵבֵד  
חֲטָאָתָא וְעֻלְתָּא וְנִכְסֵת קוּדְשִׁיא

22 וַיֵּשָׂא אֶהָרֹן אֶת־יָדָיו [יָדָיו] אֶל־הָעָם וַיְבָרֶכֶם וַיֵּרֶד

acts  
מַעֲשֵׂת הַחֲטָאָת וְהָעֻלָּה וְהַשְׁלָמִים:

Rashi

ויברכם. ברכת כהנים, יברכך, יאר, ישא:

וירד. מעל המזבח:

И вошел Моисей и Аарон в намет  
откровения, и когда вышли, то  
благословили народ; и явилась слава  
Превечного всему народу.

וְעַל מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן לְמִשְׁפַּן זְמַנָּא וּנְפָקוּ וּבִרְכּוּ יָת עֲמָא  
וְאַתְגְּלִי יִקְרָא דִּי לְכָל עֲמָא

23 וַיָּבֹא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וַיֵּצְאוּ וַיְבָרְכוּ

אֶת־הָעָם וַיֵּרָא כְבוֹד־יְהוָה אֶל־כָּל־הָעָם:

Rashi

ויבא משה ואהרן וגו'. למה נכנסו, מצאתי בפרשת מלואים בברייתא הנוספת על תורת כהנים שלנו, למה נכנס משה עם אהרן, ללמדו על מעשה הקטרת, או לא נכנס אלא לדבר אחר, הריני דן ירידה וביאה טעונות ברכה, מה ירידה מעין עבודה, אף ביאה מעין עבודה, הא למדת למה נכנס משה עם אהרן למדו על מעשה הקטרת. דבר אחר כיון שראה אהרן שקרבו כל הקרבנות ונעשו כל המעשים, ולא ירדה שכינה לישראל, היה מצטער ואומר, יודע אני שכעס הקב"ה עלי, ובשבילי לא ירדה שכינה לישראל, אמר לו למשה משה אחי כך עשית לי שנכנסתי ונתביישתי, מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל:

ויצאו ויברכו את העם. אמרו ויהי נעם ה' אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ (תהלים צ, יז), יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. לפי שכל ז' ימי המלואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו, ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה, והיו ישראל נכלמים ואומרים למשה, משה רבינו כל הטורח שטרחנו שתשרה שכינה בינינו ונדע שנתכפר לנו עון העגל, לכך אמר להם זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה', אהרן אחי כדאי וחשוב ממני, שעל ידי קרבנותיו ועבודתו תשרה שכינה בכם, ותדעו שהמקום בחר בו:

## שלישי

И вышел огонь от Превечного, и сжег  
на жертвеннике всесожжение и туки;  
и видел это весь народ, и возликовали  
они, и пали на лица свои.

וּנִפְקַת אֲשָׁתָא מִן קָדָם יי וְאֶכְלָת עַל מִדְבָּחָא יִת  
עֲלֵתָא וְיִת תְּרַבִּיא וְחִזָּא כָּל עָמָא וְשִׁבְחוּ וּנְפְלוּ עַל  
אִפִּיהוֹן

24 וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וְתָאכַל עַל־הַמִּזְבֵּחַ אֶת־הָעֹלָה

וְאֶת־הַחֲלָבִים וַיֵּרָא כָּל־הָעָם וַיִּרְנוּ <sup>properly</sup> וַיִּפְּלוּ

עַל־פְּנֵיהֶם:

Rashi

וירנו. כתר גומו:

## ויקרא 10

Но сыны Аароновы, Надав и Авигу,  
взяли каждый свою угольницу, и  
положили в них огня, и возложили на  
него курения, и так принесли пред  
Превечного огонь чуждый, которого  
Он не велел им.

וּנְסִיבוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נֹדֶב וְאַבִּיהוּא גִבֹּר מִחֲתִיתָהּ וַיִּהְיוּ  
בְּהֹן אֲשָׁתָא וְשׁוּיָאוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וְקָרִיבוּ קָדָם יי  
אֲשָׁתָא נוֹכְרִיתָא דִּי לֹא פִקִּיד יְתֵהוֹן

a pan for  
live coals

1 וַיִּקְחוּ בְנֵי־אֶהֱרֹן נֹדֶב וְאַבִּיהוּא אֵשׁ מִחֲתֹתָיו וַיִּתְּנוּ

בָּהֶן אֵשׁ וַיִּשְׂמוּ עָלֶיהָ קְטֹרֶת וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי יְהוָה אֵשׁ

זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם:

И вышел огонь от Превечного, и  
пожрал их, и они умерли пред  
Превечным.

וּנִפְקַת אֲשָׁתָא מִן קָדָם יי וְאֶכְלָת יְתֵהוֹן וּמִיתוּ קָדָם יי

2 וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה וְתָאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי

יְהוָה:

Rashi

ותצא אש. רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן, רבי ישמעאל אומר שתויי יין נכנסו למקדש. תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש, משל למלך שהיה לו בן בית וכו', כדאיתא בויקרא רבה (יב, א):

И сказал Моисей Аарону: это то, что говорил Превечный, и сказал: в приближенных Моих да освящаюсь, и пред всем народом да прославляюсь. И безмолвствовал Аарон.

3 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן הוּא אֲשֶׁר־דִּבֶּר יְהוָה | לֵאמֹר

to be dumb

בְּקִרְבִּי אֶקְדֹּשׁ וְעַל־פָּנַי כָּל־הָעַם אֶכְבֹּד וַיְדַם

אַהֲרֹן:

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן הוּא דִּי מְלִיל יִי לְמִימַר בְּקִרְבִּי  
אֶתְקַדֵּשׁ וְעַל אִפִּי כָּל עַמָּא אֶתִּיקַר וְשִׁתִּיק אַהֲרֹן

Rashi

הוא אשר דבר וגו'. היכן דבר, ונעזתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבדי (שמות כט, מג), אל תקרי בכבודי אלא במכובדי (זבחים קטו). אמר משה לאהרן, אהרן אחי, יודע הייתי שיתקדש הבית במידעיו של מקום, והייתי סבור או בי או בך, עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך (ת"כ פרשתא א, כג. — ויקרא רבה יב, ב):

וידום אהרן. קבל שכר על שתיקתו, ומה שכר קבל, שנתייחד עמו הדבור, שנאמרה לו לבדו פרשת שתויי יין (ת"כ שם לו. — ויק"ר שם).

בקרובי. בבחירי:

ועל פני כל העם אכבד. כשהקב"ה עושה דין בצדיקים מתיירא, ומתעלה, ומתקלס, אם כן באלו, כל שכן ברשעים, וכן הוא אומר נִזְרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ (תהלים סח, לו), אל תקרי ממקדשיך אלא ממקודשיך:

И позвал Моисей Мишаэла и Элцафана, сынов Узиела, дяди Ааронова, и сказал им: подойдите, вынесите братьев ваших из святилища за стан.

4 וַיִּקְרָא מֹשֶׁה אֶל־מִישָׁאֵל וְאֶל אֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיזָאֵל הַדָּד

אַהֲרֹן וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם קִרְבּוּ שְׂאוּ אֶת־אֲחֵיכֶם מֵאַת

פְּנֵי־הַקֹּדֶשׁ אֶל־מַחוּץ לַמִּחֲנֶה:

וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְמִישָׁאֵל וּלְאֶלְצָפָן בְּנֵי עֲזִיזָאֵל אַח אָבוֹהֵי  
דְּאַהֲרֹן וַיֹּאמֶר לְהוֹן קְרִיבוּ טוּלוּ יֵת אֲחֵיכוֹן מִן קִדְּם  
אִפִּי קוֹדֶשָׁא לְמִבְרָא לְמִשְׁרִיתָא

Rashi

דד אהרן. עוזיאל אחי עמרם היה, שנאמר ובני קהת וגו' (שמות ו, יח):  
שאו את אחיכם וגו'. כאדם האומר לחבירו, העבר את המת מלפני הכלה, שלא לערבב את השמחה:

И подошли они, и вынесли их в  
хитонах их за стан, как говорил  
Моисей.

5 וַיִּקְרְבוּ וַיִּשְׂאֵם בְּכִתְנֵיהֶם אֶל־מַחְוִיז לְמַחְנֶה כְּאִשָּׁר <sup>tunic</sup>

דְּבַר מֹשֶׁה:

וּקְרִיבוּ וּנְטִלְנוּן בְּכִתְנֵיהוֹן לְמַבְרָא לְמִשְׁרִיתָא כְּמָא דִּי  
מְלִיל מִשָּׁה

Rashi

בכתנתם. של מתים, מלמד, שלא נשרפו בגדיהם, אלא נשמתם, כמין שני חוטין של אש נכנסו לתוך חוטמיהם (סנהדרין נב.  
שם כג):

И сказал Моисей Аарону, и Елеазару  
и Итамару, сынам его: голов своих не  
обнажайте, и одежд своих не  
раздирайте, дабы вы не умерли, и  
дабы не прогневался Он на все  
общество; братья же ваши, весь дом  
Израилев, они пусть оплакивают  
сожжение тех, которых сжег  
Превечный.

6 וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן וְלֵאֲלֵעָזָר וְלֵאִיתָמָר | בְּנֵי

רְאִישֵׁיכֶם אֶל־ תִּפְרְעוּ | וּבְגְדֵיכֶם לֹא־ תִפְרְמוּ <sup>to tear</sup> וְלֹא <sup>to loosen</sup>

תִּמְתּוּ וְעַל כָּל־הָעֵדָה יִקְצֹף וְאַחֲיֵכֶם כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל

יִבְכּוּ אֶת־הַשְּׂרִפָּה אֲשֶׁר שָׂרַף יְהוָה:

וַאֲמַר מִשָּׁה לְאַהֲרֹן וְלֵאֲלֵעָזָר וְלֵאִיתָמָר בְּנוֹהֵי רִישִׁיכֹן  
לֹא תִרְבּוּן פְּרוּעַ וּלְבוּשִׁיכֹן לֹא תִבְזְעוּן וְלֹא תִמּוּתוּן  
וְעַל כָּל כְּנִשְׁתָּא יְהֵא רֹגְזָא וְאַחֲיִיכֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל  
יִבְכוּן יְתִי קִדְתָּא דִּי אוֹקִיד יי

Rashi

אל תפרעו. אל תגדלו שער, מכאן שְׂאָבֵל אסור בתספורת (מועד קטן יד:), אבל אתם אל תערבבו שמחתו של מקום:

ולא תמותו. הא אם תעשו כן, מותו:

ואחֲיֵכֶם כל בית ישראל. מכאן, שצרתן של תלמידי חכמים מוטלת על הכל להתאבל בה:

И от входа намета откровения не  
отходите, дабы вы не умерли, ибо  
елей помазания Превечного на вас. И  
сделали они по слову Моисея.

וּמִתְרַע מִשְׁכַּן זִמְנָא לָא תִפְקֹון דְּלִמָּא תְּמוּתוֹן אַרְי  
מִשָּׁח רְבוּתָא דִּי עֲלִיכוֹן וְעִבְדוּ כְּפִתְגָמָא דְּמִשָּׁח

И говорил Превечный Аарону, сказав:

וּמִלִּיל יִי עִם אֱהֶרֶן לְמִימָר

Ни вина, ни сикера не пей, ни ты, ни  
сыны твои с тобою, когда будете  
входить в намет откровения, дабы вы  
не умерли; это вечное постановление  
в роды ваши:

חֲמַר וּמְרֹי לָא תִשְׁתִּי אֶת וּבְנֶיךָ עִמָּךְ בְּמַעֲלֹכוֹן  
לְמִשְׁכַּן זִמְנָא וְלָא תְּמוּתוֹן קַיָּם עֲלֵם לְדִרְיֹכוֹן

7 וּמִפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא תֵצְאוּ פְּנֵי־תֹמְתוֹ כִּי־שָׁמֹן מִשְׁחַת

יְהוָה עֲלֵיכֶם וַיַּעֲשׂוּ כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה: (פ)

8 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־אֱהֶרֶן לֵאמֹר:

9 יֵין וְשֵׁכָר אֶל־תִּשְׁתֵּי | אֶתְּךָ | וּבְנֶיךָ אִתְּךָ בְּבֹאֲכֶם

אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד וְלֹא תִמָּתוּ חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם:

Rashi

יין ושכר. יין דרך שכרותו:

בבאכם אל אהל מועד. אין לי אלא בבואם להיכל, בגשתם למזבח מגין, נאמר כאן ביאת אהל מועד, ונאמר בקידוש ידים  
ורגלים ביאת אהל מועד (שמות ל, כ), מה להלן עשה גישת מזבח כביאת אהל מועד, אף כאן עשה גישת מזבח כביאת אהל  
מועד (ת"כ פרשתא א, ד):

Дабы вы различали между  
священным и несвященным, и между  
нечистым и чистым;

וּלְאַפְרָשָׁא בֵּין קוֹדֶשָׁא וּבֵין חֵלָא וּבֵין מְסֻבָּא וּבֵין  
דְּכִיָּא

10 וְלִהְבְּדִיל בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֵל <sup>weekday</sup> וּבֵין הַטָּמֵא וּבֵין <sup>to divide</sup>

הַטְּהוֹר:

Rashi

ולהבדיל. כדי שתבדילו בין עבודה קדושה למחוללת, הא למדת שאם עבד עבודתו פסולה (שם ח. זבחים יז):

И дабы вы наставляли сынов  
Израилевых во всех постановлениях,  
которые заповедал им Превечный  
чрез Моисея.

וְלֹאֲלֹפָא יִתְּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל יִתְּ כָּל קִיּוּמָא דִּי מְלִיל יִי לְהוֹן  
בִּידָא דְּמֹשֶׁה

11 וְלֹהוֹרֹת אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל־הַחֻקִּים אֲשֶׁר דִּבֶּר

יְהוָה אֲלֵיהֶם בְּיַד־מֹשֶׁה: (פ)

Rashi

ולהורות. למד, שאסור שיכור בהוראה (ת"כ), יכול יהא חייב מיתה, תלמוד לומר אתה ובניך אֲתָךְ ולא תמותו, כהנים בעבודתם מיתה, ואין חכמים בהוראתם במיתה:

## רביעי

И говорил Моисей Аарону, и Елеазру  
и Итамару, оставшимся сынам его:  
возьмите хлебную жертву,  
оставшуюся от огнепалимых жертв  
Превечного, и ешьте ее пресною у  
жертвенника, ибо великая святыня  
она.

וּמְלִיל מֹשֶׁה עִם אֶהֱרֹן וְעִם אֶלְעָזָר וְעִם אִיתָמָר בְּנוֹהֵי  
דְּאַשְׁתָּאֲרוּ סְבוּ יִתְּ מִנְחָתָא דְּאַשְׁתָּאֲרֵת מִקְרִבְנֵיָא דִּי  
וְאֶכְלוּהָ פִּטִּיר בְּסִטֵּר מִדְּבַחָא אֲרִי קֹדֶשׁ קוֹדֶשִׁין הִיא

12 וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אֶהֱרֹן וְאֶל אֶלְעָזָר וְאֶל־אִיתָמָר | בְּנָיו

הַנּוֹתְרִים קָחוּ אֶת־הַמִּנְחָה הַנּוֹתֶרֶת מֵאֲשֵׁי יְהוָה

וְאֶכְלוּהָ מִצּוֹת אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ כִּי קֹדֶשׁ קֳדָשִׁים הוּא:

Rashi

הנותרים. מן המיתה, מלמד שאף עליהם קנסה מיתה על עון העגל, הוא שנאמר וּבְאֶהֱרֹן הַתְּאֵנָף ה' מָאֵד לְהַשְׁמִידוֹ (דברים ט, כ), ואין השמדה אלא כלוי בנים, שנאמר וְאֲשָׁמִיד פָּרִיו מִמֶּעַל (עמוס ב, ט), ותפלתו של משה בטלה מחצה, שנאמר וְאֶתְפַּלֵּל גַּם בְּעַד אֶהֱרֹן בְּעַת הַהוּא (דברים שם):

קחו את המנחה. אף על פי שאתם אוננים, וקדשים אסורים לאונן (זבחים קא:):

את המנחה. זו מנחת שמיני ומנחת נחשון:

ואכלוה מצות. מה תלמוד לומר, לפי שהיא מנחת צבור ומנחת שעה, ואין כיוצא בה לדורות, הוצרך לפרש בה דין שאר מנחות:

И ешьте ее на святом месте, ибо она  
установленное для тебя и  
установленное для сынов твоих из  
огнепалимых жертв Превечного; ибо  
так мне повелено.

וְתִכְלוּן יְתֵה בְּאַתֵּר קָדִישׁ אֲרִי חֶלְקָהּ וְחֶלֶק בְּנֵיהָ הִיא  
מִקְרִבָּנִיא דִּי אֲרִי כֹן אֶתְפַּקְדִּית

13 וְאָכַלְתֶּם אֹתָהּ בְּמָקוֹם קָדֹשׁ כִּי חֶקֶךָ וְחֶקֶךָ בְּנֵיהָ הִוא

מֵאֲשֵׁי יְהוָה כִּי־כֵן צִוִּיתִי:

Rashi

וחק בניך. אין לבנות חק בקדשים:

כי כן צויתי. באנינות יאכלוה (ת"כ פרק א, ח — זבחים קא):

Но грудь воздымания и лядвею  
возношения ешьте на чистом месте,  
ты и сыны твои и дочери твои с  
тобою, ибо как установленное для  
тебя и как установленное для сынов  
твоих даны они из мирных жертв  
сынов Израилевых.

וְיֵת חֲדָיא דְאַרְמוּתָא וְיֵת שׁוּקָא דְאַפְרָשׁוּתָא תִּכְלוּן  
בְּאַתֵּר דְּכִי אֵת וּבְנֵיהָ וּבְנֵיהָ עִמָּהּ אֲרִי חֶלְקָהּ וְחֶלֶק  
בְּנֵיהָ אֶתְיָהִיבוּ מִנְכֶּסֶת קוּדְשִׁיא דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל

14 וְאֵת חֲזֵה הַתְּנוּפָה וְאֵת | שׁוּק <sup>the leg</sup> הַתְּרוּמָה תֹאכְלוּ

בְּמָקוֹם טָהוֹר אֹתָהּ וּבְנֵיהָ וּבְנֵיהָ אִתָּהּ כִּי־חֶקֶךָ

וְחֶקֶךָ בְּנֵיהָ נִתְּנוּ מִזִּבְחֵי שְׁלָמֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל:

Rashi

ואת חזה התנופה. של שלמי צבור:

תאכלו במקום טהור. וכי את הראשונים אכלו במקום טמא, אלא הראשונים שהם קדשי קדשים, הוזקק אכילתם במקום קדוש, אבל אלו אין צריכים תוך הקלעים, אבל צריכים הם להאכל תוך מחנה ישראל, שהוא טהור מליכנס שם מצורעים, מכאן שקדשים קלים נאכלין בכל העיר (שם נה.):

אתה ובניך ובנותיך. אתה ובניך בחלק, אבל בנותיך לא בחלק, אלא אם תתנו להם מתנות רשאות הן לאכול בחזה ושוק, או אינו אלא אף הבנות בחלק, תלמוד לומר כי חק וחק בניך נתנו, חק לבנים, ואין חק לבנות (ת"כ שם י):

Лядвею возношения и грудь  
 воздымания должны они приносить  
 вместе с огнепалимыми туками,  
 чтобы совершить ими воздымание  
 пред Превечным, и да будут они тебе  
 и сынам твоим в установленный  
 участок на веки, как повелел  
 Превечный.

שוקא דאפרשותא וחדיא דארמותא על קרבני תרביא  
 ייתון לארמא ארמא קדם יי ויהי לך ולבניך עמך  
 לקים עלם כמא די פקיד יי

15 שוק התרומה וחזה התנופה על אשי החלבים יביאו

להניף תנופה לפני יהוה והיה לך ולבניך אתך to quiver

לחק-עולם כאשר צוה יהוה:

Rashi

שוק התרומה וחזה התנופה. לשון אשר הונף ואשר הורם. תנופה מוליך ומביא תרומה מעלה ומוריד. ולמה חלקן הכתוב  
 תרומה בשוק ותנופה בחזה. לא ידענו. ששניהם בהרמה והנפה:  
 על אשי החלבים. מכאן שהחלבים למטה בשעת תנופה, וישוב המקראות שלא יכחישו זה את זה כבר פרשתי שלשתן בצו  
 את אהרן (לעיל ז, ל):

## חמישי

И о козле очистительной жертвы  
 спрашивал Моисей, и вот, он был  
 сожжен. И разгневался он на  
 Елеазара и Итамара, оставшихся  
 сынов Аароновых, и сказал:

וית צפירא דחטאתא מתבע תבעי משה והא אתוקד  
 ורגז על אלעזר ועל איתמר בני אהרן דאשתארו  
 למימר

16 ואת | שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף

ויקצף על-אלעזר ועל-איתמר בני אהרן הנותרם

לאמר:

Rashi

שעיר החטאת. שעיר מוספי ראש חודש. ושלשה שעירי חטאות קרבו בו ביום שעיר עזים, ושעיר נחשון, ושעיר ראש חודש, ומכולן לא נשרף אלא זה, ונחלקו בדבר חכמי ישראל, (בת"כ פרק ב, ח"י) יש אומרים מפני טומאה שנגעה בו נשרף, ויש אומרים מפני אנינות נשרף, לפי שהוא קדשי דורות, אבל בקדשי שעה סמכו על משה שאמר להם במנחה ואכלוה מצות: דרוש דרש. שתי דרישות הללו, מפני מה נשרף זה, ומפני מה נאכלו אלו, כך הוא בתורת כהנים (פרק ב, ב) על אלעזר ועל איתמר. בשביל כבודו של אהרן הפך פניו כנגד הבנים וכעס: לאמר. אמר להם השיבוני על דברי:

Зачем не ели вы очистительной  
жертвы на святом месте, так как  
великая святыня она, и ее Он дал вам,  
чтобы, снимая грех с общества,  
искупать их пред Превечным?

מָדִין לֹא אָכַלְתִּין יְת חֲטָאתָא בְּאַתֵּר קָדִישׁ אָרִי קָדֵשׁ  
קוֹדֶשִׁין הִיא וַיִּתֶּה יְהוָה לָכֵן לְסִלְחָא עַל חוֹבֵי כְּנֻשָּׁתָא  
לְכַפֵּרָא עֲלֵיהֶן קָדָם יי

17 מָדוּעַ לֹא־אָכַלְתֶּם אֶת־הַחֲטָאת בַּמָּקוֹם הַקָּדֹשׁ כִּי קָדֹשׁ

קָדָשִׁים הֵוא וְאִתָּהּ | נָתַן לָכֶם לְשֹׂאת אֶת־עוֹן הָעֵדוּה  
לְכַפֵּר עֲלֵיהֶם לִפְנֵי יְהוָה:

Rashi

מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש. וכי חוץ לקדש אכלוה, והלא שרפוה, ומהו אומר במקום הקדש, אלא אמר להם שמא חוץ לקלעים יצאה ונפסלה:

כי קדש קדשים הוא. ונפסלת ביוצא, והם אמרו לו לאו, אמר להם הואיל ובמקום הקדש היתה, מדוע לא אכלתם אותה: ואותה נתן לכם לשאת וגו'. שהכהנים אוכלים ובעליהם מתכפרים: לשאת את עון העדה. מכאן למדנו ששעיר ראש חודש היה, שהוא מכפר על עון טומאת מקדש וקדשיו, שחטאת שמיני וחטאת נחשון לא לכפרה באו:

Ведь кровь её не внесена была во  
внутри святилища; вы должны были  
есть ее на святом месте, как я  
повелел.

הָא לֹא אָתַעַל יְת דְּמָה לְבֵית קָדִישׁ גּוֹאֵה מִיכַל  
תַּכְלוּן יְתָה בְּקָדִישׁא כְּמָא דִּי פְקִידִית

18 הֵן לֹא־הוּבָא אֶת־דָּמָהּ אֶל־הַקָּדֹשׁ פְּנִימָה <sup>inward</sup> אָכֹל

תֹּאכְלוּ אִתָּה בַּקָּדֹשׁ כְּאִשֶּׁר צִוִּיתִי:

Rashi

הן לא הובא וגו'. שאילו הובא היה לכם לשרפה, כמו שנאמר וְכָל חֲטָאת אֲשֶׁר יִבָּא מִדָּמָהּ וגו' (ויקרא ו, כג):  
 אכול תאכלו אתה. היה לכם לאכלה אף על פי שאתם אוננים:  
 כאשר צויתי. לכם במנחה:

И говорил Аарон Моисею: вот,  
 сегодня принесли они  
 очистительную жертву свою и  
 всесожжение свое Превечному, когда  
 меня постигло такое несчастье; если  
 бы я ел сегодня очистительную  
 жертву, то разве это было бы угодно в  
 глазах Превечного?

וּמִלִּיל אֶהְרֹן עִם מֹשֶׁה הָא יוֹמָא דִּין קָרִיבוּ יִת  
 חֲטָאתָהוֹן וְיִת עֲלֵתָהוֹן קָדָם יְיָ וְעֲרֵעָא יִתִּי עֲקֹן כְּאֵלִין  
 וְאֵלופֹן אֲכָלִית חֲטָאתָא יוֹמָא דִּין הִתְקֹן קָדָם יְיָ

19 וַיִּדְבֹּר אֶהְרֹן אֶל־מֹשֶׁה הֵן הַיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת־חֲטָאתָם

וְאֶת־עֲלֹתָם לִפְנֵי יְהוָה וְתִקְרָאנָה אֹתִי כְּאֵלָה וְאֲכָלְתִּי

חֲטָאת הַיּוֹם הַיֵּיטֵב בְּעֵינַי יְהוָה:

Rashi

וידבר אהרן. אין לשון דבור אלא לשון עז, שנאמר וַיִּדְבֹּר הָעָם וגו' (במדבר כא, ה). אפשר משה קצף על אלעזר ועל איתמר, ואהרן מדבר, הא ידעת שלא היתה אלא מדרך כבוד, אמרו, אינו בדין שיהא אבינו יושב ואנו מדברים לפניו, ואינו בדין שיהא תלמיד משיב את רבו, יכול מפני שלא היה באלעזר להשיב, תלמוד לומר וַיֹּאמֶר אֶלְעָזָר הִכְהֵן אֶל אֲנָשֵׁי הַצֶּבֶא וגו' (שם לא, כא), הרי כשרצה דבר לפני משה ולפני הנשיאים, זו מצאתי בספרי של פנים שני:  
 הן היום הקריבו. מהו אומר, אלא אמר להם משה שמא זרקתם דמה אוננים, שהאונן שעבד חלל, אמר לו אהרן, וכי הם הקריבו שהם הדיוטות, אני הקרבתי, שאני כהן גדול, ומקריב אונן (זבחים קא):  
 ותקראנה אותי כאלה. אפילו לא היו המתים בְּנֵי, אלא שאר קרובים שאני חייב להיות אונן עליהם כאלו, כגון כל האמורים בפרשת כהנים שהכהן מטמא להם:  
 ואכלתי חטאת. ואם אכלתי, הייטב וגו':  
 היום. אבל אנינות לילה מותר, שאין אונן אלא יום קבורה (שם ק:):  
 הייטב בעיני ה'. אם שמעת בקדשי שעה, אין לך להקל בקדשי דורות:

И выслушал Моисей, и это угодно  
 было в глазах его.

20 וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו: (פ)

וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּשְׁפֹּר בְּעֵינָיו

Rashi

וַיֵּטֵב בְּעֵינָיו. הוֹדָה וְלֹא בּוֹשׁ לֹמֵר לֹא שְׁמַעְתִּי (ת"כ פרק ב, יב):

## שישי

## ויקרא 11

И говорил Превечный Моисею и  
Аарону, сказав им:

1 וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר אֱלֹהִים:

וּמִלִּיל יְיָ עִם מֹשֶׁה וְעִם אַהֲרֹן לְמִימַר לְהוֹן

Rashi

אל משה ואל אהרן. למשה אמר, שיאמר לאהרן:

לאמר אליהם. אמר שיאמר לאלעזר וליתמר, או אינו אלא לאמר לישראל, כשהוא אומר דברו אל בני ישראל, הרי דבור

אמור לישראל, הא מה אני מקיים לאמר אליהם, לבניו, לאלעזר וליתמר:

Объявите сынам Израилевым так: вот  
животные, которые вы можете есть из  
всего скота, который на земле.

2 דַּבְּרוּ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ

מִכָּל־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל־הָאָרֶץ:

מִלִּילוֹ עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִימַר דָּא חַיָּתָא דִּי תִיכְלוּ

מִכָּל בְּעִירָא דִּי עַל אֲרֻעָא

Rashi

דברו אל בני ישראל. את כולם השווה להיות שלוחים בדבור זה, לפי שהושוו בְּדִמְיוֹה וקבלו עליהם גזירת המקום מאהבה:

זאת החיה. לשון חיים, לפי שישראל דבוקים במקום וראויין להיות חיים, לפיכך הבדילים מן הטומאה וגזר עליהם מצות,

ולאומות העולם לא אסר כלום. משל לרופא שנכנס לבקר את החולה וכו', כדאיתא במדרש רבי תנחומא (פ"ו, ויקרא רבה יג,

ב):

זאת החיה. מלמד שהיה משה אחוז בחיה ומראה אותה לישראל זאת תאכלו וזאת לא תאכלו. את זה תאכלו וגו'. אף בשרצי

המים אחז מכל מין ומין והראה להם, וכן בעוף ואת אלה תשקצו מן העוף, וכן בשרצים וזה לכם הטמא:

זאת החיה מכל הבהמה. מלמד שהבהמה בכלל חיה (חולין עא.):

Всякого, который имеет раздвоенные  
копыта, так что копыта его  
совершенно разделены, и который  
отрывает жвачку, из скота, — его  
можете есть.

כל די סדיקון פרסתא ומטלפן טלפין פרסתא מסקא  
פשרא בבערך יתה תיכלון

3 כל | מפרסת פרסה ושעת שסע a fissure to split or tear  
מעלת גרה בבהמה אתה תאכלו: the cud

Rashi

מפרסת. כתרגומו סדיקא:

פרסה. פלאנט"ה בלע"ז:

ושעת שסע. שמובדלת מלמעלה ומלמטה בשתי צפרניו, כתרגומו ומטלפא טלפין, שיש שפרסותיו סדוקות מלמעלה ואינן  
שסועות ומובדלות לגמרי שמלמטה מחוברות:

מעלת גרה. מעלה ומקיהא האוכל ממעיה ומחזרת אותו לתוך פיה לכתשו ולטחנו הדק:

גרה. כך שמו, ויתכן להיותו מגזרת פים הנגרים (שמואל-ב יד, יד), שהוא נגרר אחר הפה, ותרגומו פשרא, שע"י הגרה האוכל  
נפטר ונמוח:

בבהמה. תיבה זו יתירה היא לדרשה, להתיר את השליל הנמצא במעי אמו:

אתה תאכלו. ולא בהמה טמאה, והלא באזהרה היא, אלא לעבור עליה בעשה ולא תעשה (ובחים לד.).

Однако этих не можете есть из  
отрывающих жвачку, или имеющих  
раздвоенные копыта: верблюда, ибо  
жвачку отрывает он, но копыта у него  
не раздвоены; нечист он для вас;

ברם ית דין לא תיכלון ממסקי פשרא וממסדיקי  
פרסתא ית גמלא ארי מסיק פשרא הוא ופרסתא לא  
סדיקא מסאב הוא לכון

4 אך את־זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי

הפרסה את־הגמל כי־מעלה גרה הוא ופרסה איננו  
מפריס טמא הוא לכם:

И кролика, ибо жвачку отрывает он,  
но копыта у него не раздвоены;  
нечист он для вас;

וית טפזא ארי מסיק פשרא הוא ופרסתא לא סדיקא  
מסאב הוא לכון

5 ואת־השפן כי־מעלה גרה הוא ופרסה לא יפריס טמא

הוא לכם:

И зайца, ибо жвачку отрыгает он, но  
копыта у него не раздвоены; нечист  
он для вас;

וַיֵּת אֲרֵנְבָא אֲרֵי מִסְקָא פִּשְׁרָא הִיא וּפְרָסְתָּא לֹא  
סְדִיקָא מִסְאָבָא הִיא לְכוּן

И свиньи, ибо копыта раздвоенные  
имеет она, так что копыта её  
совершенно разделены, но жвачки не  
жуёт она; нечиста она для вас.

וַיֵּת חֲזִירָא אֲרֵי סְדִיק פְּרָסְתָּא הוּא וּמִטְלָפִין טְלָפִין  
פְּרָסְתָּהּ וְהוּא פִּשְׁרָא לֹא פִּשֵּׁר מִסְאָב הוּא לְכוּן

Мяса их не ешьте, и к трупу их не  
прикасайтесь; нечисты они для вас.

מִבְשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָהוֹן לֹא תִקְרְבוּן מִסְאָבִין  
אֲנֹן לְכוּן

וְאֶת־הָאֲרֵנְבָתָּה כִּי־מַעְלֵת גֵּרָה הִוא וּפְרָסָהּ לֹא <sup>hare</sup>

הַפְּרִיסָה טְמֵאָה הִוא לָכֶם:

וְאֶת־הַחֲזִיר <sup>a hog</sup> כִּי־מִפְּרִיס פְּרָסָהּ הִוא וְשִׁסְעַע שְׁסַע

פְּרָסָהּ וְהוּא גֵּרָה לֹא־יִגַּר <sup>to drag off roughly</sup> טְמֵאָה הִוא לָכֶם:

מִבְשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעֻ טְמֵאִים הֵם  
לָכֶם:

Rashi

מבשרם לא תאכלו. אין לי אלא אלו, שאר בהמה טמאה שאין לה שום סימן טהרה מנין, אמרת קל וחומר, ומה אלו שיש  
בהן קצת סימני טהרה אסורות וכו' (כל הענין בת"כ פרק ג, ב):  
מבשרם. על בשרם באזהרה, ולא על עצמות וגידין וקרנים וטלפים:  
ובנבלתם לא תגעו. יכול יהו ישראל מוזהרים על מגע נבלה, תלמוד לומר אֲמֹר אֶל הַפְּהָגִים וגו' (ויקרא כא, א), כהנים  
מוזהרין, ואין ישראל מוזהרין, קל וחומר מעתה, ומה טומאת המת חמורה לא הזהיר בה אלא כהנים, טומאת נבלה קלה לא  
כל שכן, ומה תלמוד לומר לא תגעו, ברגל (ראש השנה טז:). (זהו שאמרו חייב אדם לטהר עצמו ברגל):

Вот, что вы можете есть из всего, что в  
воде: всех, у которых есть плавники и  
чешуя в воде, в морях или в реках, тех  
ешьте.

יֵת דִּין תִּיכְלוּן מִכָּל דִּי בְּמִיָּא כָּל דִּי לֵה צִיצִין וְקַלְפִּין  
בְּמִיָּא בִּינְמִיָּא וּבִנְחָלִיָּא יִתְהוֹן תִּיכְלוּן

אֶת־זֶה תֹאכְלוּ מִכָּל אֲשֶׁר בַּמַּיִם כָּל אֲשֶׁר־לוֹ <sup>fin</sup>

סִנְפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׁת בַּמַּיִם בִּימִים וּבִנְחָלִים אֵתָם <sup>a scale</sup>

תֹאכְלוּ:

Rashi

סנפיר. אלו ששט בהם:

קשקשת. אלו קליפין הקבועים בו (חולין נט.), כמו שנאמר וְשָׂרִיִּן קִשְׁקָשִׁים הוּא לְבוּשׁ (שמואל-א יז, ה):

Но все, у которых нет плавников и  
чешуи, в морях или в реках, из всех  
водяных гадов, и из всех живых  
существв, которые в воде, — скверна  
они для вас.

10 וְכֹל אֲשֶׁר אֵין-לּוֹ סָנַפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בְּיָמִים וּבְנַחֲלָיִם

מִכָּל שָׂרִיץ הַיָּם וּמִכָּל נֶפֶשׁ הַחַיָּה אֲשֶׁר בַּיָּם

שָׂקֶץ הֵם לָכֶם: <sup>filth</sup>

וְכֹל דֵּי לֵית לָהּ צִיצִין וְקִלְפִין בְּיַמְמִיָּא וּבְנַחֲלִיָּא מִכָּל  
רִחְשָׂא דְמִיָּא וּמִכָּל נֶפֶשָׂא חַיָּתָא דֵּי בְמִיָּא שָׂקֶצָא אֲנוּן  
לְכוּן

Rashi

שרץ. בכל מקום משמעו דבר נמוך שרוחש וגד על הארץ:

Да будут они скверною для вас: мяса  
их не ешьте и трупа их гнушайтесь.

11 וְשָׂקֶץ יִהְיֶה לָכֶם מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וְאֶת-נִבְלָתָם

תִּשְׂקְצוּ: <sup>to be filthy</sup>

וְשָׂקֶצָא יִהְיוּ לְכוּן מִבְּסָרְהוֹן לֹא תִיכְלוּ וְיֵית נִבְלָתְהוֹן  
תִּשְׂקְצוּן

Rashi

ושקץ יהיו. לאסור את עירוביהן אם יש בו בנותן טעם (חולין צט.):

מבשרם. אינו מוזהר על הסנפירים ועל העצמות:

ואת נבלתם תשקצו. לרבות יבחושין שסיננן (חולין סז.), יבחושין מושיילונ"ש בלע"ז:

Все, у которых нет плавников и  
чешуи в воде — скверна для вас.

12 כֹּל אֲשֶׁר אֵין-לּוֹ סָנַפִּיר וְקִשְׁקֶשֶׁת בַּיָּם שָׂקֶץ הוּא

לָכֶם:

כֹּל דֵּי לֵית לָהּ צִיצִין וְקִלְפִין בְּמִיָּא שָׂקֶצָא הוּא לְכוּן

Rashi

אשר אין לו וגו'. (ת"כ) מה תלמוד לומר, שיכול אין לי שיהא מותר אלא המעלה סימנין שלו ליבשה, השירין במים מגין,

תלמוד לומר כל אשר אין לו סנפיר וקשקשת במים, הא אם היו לו במים אף על פי שהשירין בעלייתו מותר (ת"כ פרשתא א,

יא):

А этих вы должны гнушаться из птиц,  
не должно их есть, скверна они: орла  
и костолома и морского орла;

וְיֵת אֵלֶיךָ תִּשְׁקָצוּ מִן עוֹפֹת לֹא יִתְאָכְלוּ שְׂקָצָא אֲנֹן  
נִשְׂרָא וְעֶר וְעִזָּא

13 וְאֶת־אֵלֶּה תִּשְׁקָצוּ מִן־הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שְׂקָץ הֵם

osprey  
אֶת־הַנֶּשֶׁר וְאֶת־הַפֶּרֶס וְאֵת הָעִזָּיָה :

Rashi

לא יאכלו. לחייב את המאכילן לקטנים (יבמות קיד.), שכך משמעו לא יהיו נאכלים על ידך, או אינו אלא לאסרן בהנאה, תלמוד לומר לא תאכלו (דברים יד, יב), באכילה אסורין, בהנאה מותרין. כל עוף שנאמר בו למינה, למינו, למינהו, יש באותו המין שאין דומין זה לזה לא במראהם ולא בשמותם, וכולן מין אחד:

И шулятника и коршуна по роду их;

וְדִיתָא וְטַרְפִּיתָא לְזִנְיָה

type the kite  
14 וְאֶת־הַדָּאָה וְאֶת־הָאֵיָה לְמִינָהּ :

И всякого ворона по роду его;

יֵת כָּל עוֹרְבָא לְזִנְיָה

15 אֵת כָּל־עֹרֵב לְמִינוֹ:

И страуса и филина и чайки и  
кобчика по роду их;

וְיֵת בֵּית נַעֲמִיתָא וְצִיֵּצָא וְצִפּוֹר שְׂחָפָא וְנֶצֶץ לְזִנְיָהּ

seagull you will rob owl  
16 וְאֵת בֵּית הַיַּעֲנָה וְאֶת־הַתְּחִמָּס וְאֶת־הַשֹּׁחַף  
hawk  
וְאֶת־הַנֶּץ לְמִינָהּ:

Rashi

הנץ. אישפרוי"ר:

И сыча и баклана и совы;

וְקִרְיָא וְשְׁלִינֹנָא וְקַפּוֹפָא

owl  
17 וְאֶת־הַכּוֹס וְאֶת־הַשֹּׁלֶף וְאֶת־הַיַּנְשׁוּף :

Rashi

השלף. פירשו רבותינו (חולין סג.) זה השולה (פי' מגביה) דגים מן הים, וזהו שתרגם אונקלוס וְשְׁלִינֹנָא: כוס וינשוף. הם צואיטי"ש הצועקים בלילה, ויש להם לסתות כאדם, ועוד אחר דומה לו שקורין ייב"ץ:

И нетопыря и пеликана и сипа;

וּבִבְתָא וְקִתָּא וִירְקָרָא

pelican properly  
18 וְאֶת־הַתְּנִשְׁמַת וְאֶת־הַקָּתָא וְאֶת־הַרְחֵם:

Rashi

התנשמת. היא קלב"א שורי"ץ, ודומה לעכבר ופורחת בלילה, ותנשמת האמורה בשרצים היא דומה לה, ואין לה עינים, וקורין לה טלפ"א:

И аиста, цапли по роду их, и глухаря  
и летучей мыши.

the hoopoe  
or else  
the...  
heron  
stork  
bat  
19 וְאֵת הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֶת־הַדּוֹכִיפֶת וְאֶת־  
הָעֵטְלָף :

וְחִירֵתָא וְאָבוּ לְזִנָּה וְנָגֵר טוֹרָא וְעֵטְלָפָא

Rashi

החסידה. זו דיה לבנה, ציגוני"ה, ולמה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות עם חברותיה במזונות (שם):  
האנפה. היא דיה רגזנית, ונראה לי שהיא שקורין לה היירו"ן:  
הדוכיפת. תרגול הבר, וְכַרְבִּלְתּוֹ כפולה, ובלעז הרופ"א, ולמה נקרא שמו דוכיפת, שהודו כפות, וזו היא כרבלתו, וְנָגֵר טוֹרָא,  
נקרא על שם מעשיו, כמו שפירשו רבותינו במס' גיטין בפרק מי שאחזו (דף סח:):

Всякий крылатый гад, ходящий на  
четырёх, есть скверна для вас.

20 כָּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֵלֶךְ עַל־אַרְבַּע שֶׁקֶץ הוּא לָכֶם: (ס)

כָּל רֶחֶשָׁא דְעוֹפֵא דְמַהֲלֵךְ עַל אַרְבַּע שֶׁקֶצָא הוּא לְכוֹן

Rashi

שרץ העוף. הם הדקים הנמוכים הרוחשין על הארץ, כגון זבובים וצרעין ויתושין וחגבים:

Однако тех вы можете есть из всех  
крылатых гадов, ходящих на четырех:  
у которых есть голени выше ног,  
чтобы скакать ими по земле.

21 אֶךְ אֶת־זֶה תֹּאכְלוּ מִכָּל שֶׁרֶץ הָעוֹף הַהֵלֶךְ עַל־אַרְבַּע

אֲשֶׁר־לָא [לֹ] כְרָעִים מִמַּעַל לְרַגְלָיו לְנִתְרֵר בָּהֶן

עַל־הָאָרֶץ:

בָּרַם יֵת דִּין תִּיכְלוֹן מִכָּל רֶחֶשָׁא דְעוֹפֵא דְמַהֲלֵךְ עַל  
אַרְבַּע דִּי לֵה קַרְצוּלִין מַעְלֵי רַגְלוֹהִי לְקַפְצָא בָּהֶן עַל  
אָרְעָא

Rashi

על ארבע. על ד' רגלים:

ממעל לרגליו. סמוך לצוארו יש לו כמין שתי רגלים לבד ד' רגליו, וכשרוצה לעוף ולקפוץ מן הארץ מתחזק באותן שתי כרעים  
ופורח, ויש מהן הרבה, כאותן שקורין לנגושט"א, אבל אין אנו בקיאים בהן, ארבעה סימני טהרה נאמרו בהם, ארבע רגלים,  
וד' כנפים, וקרוסולין אלו כרעים הכתובים כאן, וכנפיו חופין את רובו (חולין נט.). וכל סימנים הללו מצויין באותן שבינותינו,  
אבל יש שראשן ארוך ויש שאין להם זנב (שם סה:), וצריך שיהא שמו חגב, ובזה אין אנו יודעים להבדיל ביניהם:

Тех из них вы можете есть:

перелетную кобылку по роду её, и  
кузнечика по роду его, и медведка по  
роду его, и акриду по роду её.

יְת אֵלִין מִנְהוֹן תִּיכְלוּן יֵת גּוֹבָא לְזִנְה וְיֵת רְשׁוּנָא  
לְזִנְהוּ וְיֵת חֲרוּגְלָא לְזִנְהוּ וְיֵת חֲגָבָא לְזִנְהוּ

Всякий же другой крылатый гад, у  
которого четыре ноги, да будет  
скверною для вас.

וְכָל רֶחֶשׂא דְעוֹפָא דִּי לֹה אַרְבַּע רַגְלִין שְׂקָצָא הוּא  
לְכוֹן

Rashi

וכל שרץ העוף וגו'. בא ללמד שאם יש לו חמש טהור (ת"כ פרק ה, י):

Этими вы и оскверняетесь, всякий,  
кто прикоснется к трупу их, нечист  
будет до вечера.

וְלֹאֲלִין תִּסְתַּאֲבוּן כָּל דִּיקָרָב בְּנִבְלָתָהוֹן יְהִי מְסָאֵב עַד  
רַמְשָׁא

Rashi

ולאֵלֶּה תִּסְתַּאֲבוּ כָּל־הַנֶּגַע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:  
ולאֵלֶּה. (ת"כ) העתידין להאמר למטה בענין:  
תטמאו. כלומר בנגיעתם יש טומאה:

И всякий, кто будет носить что  
нибудь из трупа их, должен вымыть  
одежды свои, и нечист будет до  
вечера.

וְכָל דִּיטוֹל מִנִּבְלָתָהוֹן יִצָּבַע לְבוּשׁוֹהִי וְיִהִי מְסָאֵב עַד  
רַמְשָׁא

Rashi

וכל הנשא מנבלתם. כל מקום שנאמרה טומאת משא, חמורה מטומאת מגע, שהיא טעונה כבוס בגדים (שם פרשתא ד, ז):

22 אֶת־אַלֶּה מֵהֶם תֹּאכְלוּ אֶת־הָאַרְבֶּה לְמִינוֹ וְאֶת־  
a locust

הַסִּלְעָם לְמִינֵהוּ וְאֶת־הַחֲרוּגָל לְמִינֵהוּ וְאֶת־  
the leaping insect locust species

הַחֲגָב לְמִינֵהוּ:  
a locust

23 וְכָל שָׂרֵץ הָעוֹף אֲשֶׁר־לוֹ אַרְבַּע רַגְלִים שְׂקָץ הוּא  
לְכֶם:

24 וְלֹאֲלֶה תִּסְתַּאֲבוּ כָּל־הַנֶּגַע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:

25 וְכָל־הַנֶּשֶׂא מִנִּבְלָתָם יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְיִטְמָא  
to trample

עַד־הָעֶרֶב:

Всякий скот, который имеет копыта  
раздвоенные, но не совершенно  
разделенные, и который жвачки не  
отрыгает, — нечисты таковые для вас;  
всякий, кто прикоснется к ним, будет  
нечист.

לְכָל-הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר הוּא מִפְּרֹסֶת פְּרָסָה וְשֹׁסֵעַ | אֵינְנָה  
שֹׁסֵעֵת וְגֵרָה אֵינְנָה מַעֲלָה טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל-הַנִּגָּע  
בָּהֶם יִטְמָא:

Rashi

מפרסת פרסה ושסע איננה שוסעת. כגון גמל שפרסתו סדוקה למעלה, אבל למטה היא מחוברת. כאן למדך שנבלת בהמה  
טמאה מטמאה, ובענין שבסוף הפרשה פירש על בהמה טהורה:

И всякий, ходящий на лапах своих, из  
всех зверей, ходящих на четырех, —  
нечисты они для вас; всякий, кто  
прикоснется к трупу их, будет нечист  
до вечера.

וְכָל | הוֹלֵךְ עַל-כַּפָּיו בְּכָל-הַחַיָּה הַהֹלֶכֶת עַל-אַרְבָּע  
טְמֵאִים הֵם לָכֶם כָּל-הַנִּגָּע בְּנִבְלָתָם יִטְמָא עַד-הָעֶרֶב:

Rashi

על כפיו. כגון כלב ודוב וחתול:  
טמאים הם לכם. למגע:

И кто будет носить труп их, тот  
должен вымыть одежды свои, и  
нечист будет до вечера; нечисты они  
для вас.

וְהַנֶּשֶׂא אֶת-נִבְלָתָם יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב  
טְמֵאִים הֵמָּה לָכֶם: (ס)

וְהַנֶּשֶׂא אֶת-נִבְלָתָם יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב

טְמֵאִים הֵמָּה לָכֶם: (ס)

А вот, что нечисто для вас из гадов,  
пресмыкающихся по земле: ласка и  
мышь и жаба по роду их;

וְדִין לְכוֹן מִסָּאָבָא דְרַחֲשָׁא דְרַחֲשָׁא עַל אֶרֶץ אֶלְדָּא  
וְעַכְבָּרָא וְצָבָא לְזִנְוָהּ

a weasel

29 וְזֶה לָכֶם הַטְּמֵא בַּשָּׂרִין הַשָּׂרִין עַל־הָאָרֶץ הַחֲלָד

tortoise

mouse

וְהַצֶּבֶר וְהַצָּב לְמִינֵהוּ:

Rashi

וזה לכם הטמא. כל טומאות הללו אינן לאיסור אכילה, אלא לטומאה ממש, להיות טמא במגען, ונאסר לאכול תרומה

וקדשים, וליכנס למקדש:

החלד. מוש"טילה:

והצב. פוי"ט, שדומה לצפרדע:

И еж и дикообраз и ящерица и  
улитка и крот.

וְיֵלָא וְכוּחָא וְחִלְטִיתָא וְחִמְטָא וְאַשְׁוּתָא

a lizard

a kind of  
lizardsome kind  
of lizard

30 וְהַתְנַשְּׁמֶת: וְהַחֲמַט וְהַלְטָאָה וְהַכֹּחַ וְהַאֲנָקָה

Rashi

אנקה. הריצו"ן:

הלטאה. לישרד"ה:

החמט. לימצ"א:

תנשמת. טלפ"א:

Эти нечисты для вас из всех гадов;  
всякий, кто прикоснется к ним, когда  
они мертвы, будет нечист до вечера.

אֵלֶּין דְּמִסָּאָבִין לְכוֹן בְּכָל רַחֲשָׁא כָּל דִּיקָרַב בְּהוֹן  
בְּמוֹתֵהוֹן יְהִי מְסָאָב עַד רַמְשָׁא

31 אֵלֶּה הַטְּמֵאִים לָכֶם בְּכָל־הַשָּׂרִין כָּל־הַנִּגַּע בָּהֶם בְּמָתָם

יְטַמֵּא עַד־הָעֶרֶב:

И все, на что упадет что либо из них,  
когда они мертвы, будет нечисто,  
будь это какой либо деревянный  
сосуд или одежда, или кожа, или  
мешок, всякая вещь, которая  
употребляется на дело; в воду должно  
погрузить это, и будет нечисто до  
вечера, затем оно чисто.

וְכָל דִּי יִפֹּל עָלוֹהִי מִנְהוֹן בְּמוֹתָהוֹן יְהִי מְסָאב מִכָּל  
מָאן דְּעָא אוֹ לְבוּשׁ אוֹ מִשְׁךְ אוֹ שֶׁק כָּל מָאן דִּי  
תִּתְעַבֵּד עֲבִידָא בְּהוֹן בְּמִיא יִתְעַל וְיְהִי מְסָאב עַד  
רְמָשָׁא וַיִּדְכִּי

32 וְכָל אֲשֶׁר-יִפֹּל עָלָיו מֵהֶם | בְּמָתָם יִטְמָא מִכָּל-כְּלִי-עֵץ

אוֹ בִגְד אוֹ-עוֹר אוֹ שֶׁק כָּל-כְּלִי אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה מִלֶּאכָה

בָּהֶם בַּמַּיִם יוֹבֵא וְיִטְמָא עַד-הָעֶרֶב וְיִטְהַר:

Rashi

במים יובא. ואף לאחר טבילתו טמא הוא לתרומה:

עד הערב. ואחר כך וטהר. בהערב השמש (יבמות עה.).

## שביעי

А что до глиняного сосуда, во внутрь  
которого впадает что либо из них, то  
все, что во внутри его, будет нечисто,  
а его разбейте.

וְכָל מָאן דְּחִסְף דִּי יִפֹּל מִנְהוֹן לְגוּה כָּל דִּי בְּגוּה  
יִסְתָּאב וְיִתֵּה תִתְבְּרוֹן

33 וְכָל-כְּלִי-חֶרֶשׁ אֲשֶׁר-יִפֹּל מֵהֶם אֶל-תּוֹכוֹ כָּל אֲשֶׁר

בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֵתוֹ תִּשְׁבְּרוּ:

Rashi

אל תוכו. אין כלי חרס מיטמא אלא מאוירו (חולין כד:):

כל אשר בתוכו יטמא. הכלי חוזר ומטמא מה שבאוירו (ס"א צ"ל בתוכו):

ואתו תשבורו. למד שאין לו טהרה במקוה (ת"כ פרשתא ז. יג):

Всякая пища, которую едят, и на  
которую попала вода, будет нечиста,  
и всякое питье, которое пьют, в каком  
либо сосуде, будет нечисто.

34 מְכֹל־הָאֹכֵל אֲשֶׁר יֹאכַל אֲשֶׁר יִבּוֹא עָלָיו מִיָּם יִטְמָא  
וְכָל־מִשְׁקָה<sup>drink</sup> אֲשֶׁר יִשְׁתֶּה בְּכָל־כֵּל יִטְמָא:

מְכֹל מִיכֹלָא דְמִתְאַכֵּל דִּי יַעֲלוֹן עָלוּהִי מִיָּא יְהִי  
מְסָאב וְכָל מִשְׁקָה דִּי יִשְׁתִּי בְּכָל מָאן יְהִי מְסָאב

Rashi

מכל האכל אשר יאכל. מוסב על מקרא העליון כל אשר בתוכו יטמא, מכל האכל אשר יבוא עליו מים, והוא  
בתוך כלי חרס הטמא, יטמא, וכן כל משקה אשר ישתה בכל כלי והוא בתוך כלי חרס הטמא, יטמא. למדנו מכאן דברים  
הרבה, למדנו שאין אוכל מוכשר ומתוקן לקבל טומאה עד שיבאו עליו מים פעם אחת, ומשבאו עליו מים פעם אחת, מקבל  
טומאה לעולם, ואפילו גוב, והיין והשמן וכל הנקרא משקה מכשיר זרעים לטומאה כמים, שכך יש לדרוש המקרא אשר יבוא  
עליו מים או כל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא האוכל. ועוד למדנו רבותינו מכאן שאין וולד הטומאה מטמא כלים, שכך  
שנינו (פסחים כ:.) יכול יהיו כל הכלים מטמאין מאויר כלי חרס, תלמוד לומר כל אשר בתוכו יטמא, מכל האוכל, אוכל  
ומשקה מיטמא מאויר כלי חרס ואין כל הכלים מיטמאין מאויר כלי חרס, לפי שהשרץ אב הטומאה והכלי שנטמא ממנו וולד  
הטומאה, לפיכך אינו חוזר ומטמא כלים שבתוכו. ולמדנו עוד שהשרץ שנפל לאויר תנור והפת בתוכו ולא נגע השרץ בפת,  
התנור ראשון והפת שנייה, ולא נאמר רואין את התנור כאלו מלא טומאה ותהא הפת תחילה, שאם אתה אומר כן, לא  
נתמעטו כל הכלים מליטמא מאויר כלי חרס, שהרי טומאה עצמה נגעה בהן מגבן. ולמדנו עוד, על ביאת מים שאינה מכשרת  
זרעים אלא אם כן נפלו עליהן משנתלשו, שאם אתה אומר מקבלין הכשר במחובר, אין לך שלא באו עליו מים, ומהו אומר  
אשר יבוא עליו מים, משנתלשו. ולמדנו עוד שאין אוכל מטמא אחרים אלא אם כן יש בו כביצה (ת"כ פרק ט, א. — יומא  
פ.) שנאמר אשר יאכל, אוכל הנאכל בבת אחת, ושיערו חכמים אין בית הבליעה מחזיק יותר מביצת תרנגולת:

И все, на что упадет чтонибудь от  
трупа их, будет нечисто, печь или  
очаг, — должно разломать, они  
нечисты, и нечисты должны они быть  
для вас.

35 וְכָל־אֲשֶׁר־יִפֹּל מִנְּבִלָתָם | עָלָיו יִטְמָא תִּנּוֹר

וְכִירִים<sup>a cooking range</sup> יִתֵּן<sup>to tear down</sup> טַמְאִים הֵם וְטַמְאִים יִהְיוּ לָכֶם:

וְכָל דִּי יִפֹּל מִנְּבִלְתָּהוֹן עָלוּהִי יְהִי מְסָאב תִּנּוֹר וְכִירִים  
יִתְרַעֲוּ מְסָאבִין אֲנֹן וּמְסָאבִין יְהִיוּ לָכוֹן

Rashi

תנור וכירים. כלים המטלטלין הם, והם של חרס, ויש להן תוך, ושופת את הקדרה על נקב החלל, ושניהם פיהם למעלה:  
יתן. שאין לכלי חרס טהרה בטבילה:  
וטמאים יהיו לכם. שלא תאמר מצווה אני לנותצם, תלמוד לומר וטמאים יהיו לכם, אם רצה לקיימן בטומאתן רשאי:

Только источник, или колодезь,  
водоскопы, остаются чистыми; но  
прикасающееся там к трупам их будет  
нечисто.

36 אֶף מַעֵין וְבוֹר מְקוּה מִמֶּי יִהְיֶה טָהוֹר וְנִגְעַ  
something waited for spring  
בְּנִבְלָתָם יִטְמָא:

בָּרַם מַעֵין וְגוֹב בֵּית כְּנִישׁוֹת מֵיָא יְהִי דְכִי וְדִיקָרָב  
בְּנִבְלָתָהוֹן יְהִי מְסָאָב

Rashi

אך מעין ובור מקוה מים. המחברים לקרקע, אין מקבלין טומאה. ועוד יש לך ללמוד: יהיה טהור. הטובל בהם מטומאתו:  
ונוגע בנבלתם יטמא. אפי' הוא בתוך מעין ובור ונוגע בנבלתם יטמא, (ת"כ פרשתא ט, ה) שלא תאמר קל וחומר, אם מטהר  
את הטמאים מטומאתם, קל וחומר שיציל את הטהור מליטמא, לכך נאמר ונוגע בנבלתם יטמא:

А если упадет чтонибудь от трупа их  
на какое либо семя из растений,  
которое сеют, то оно чисто.

37 וְכִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָם עַל-זֶרַע זָרַע אֲשֶׁר יִזְרַע טָהוֹר  
הוא:

וְאִרִי יִפֹּל מִנִּבְלָתָהוֹן עַל כָּל בֵּר זָרַע זָרַע דִּי יִזְדַּרַע  
דְּכִי הוא

Rashi

זרע זרוע. זריעה של מיני זרעונים. זרוע שם דבר הוא, כמו וְיִתְּנוּ לָנוּ מִן הַזֵּרְעִים (דניאל א, יב):  
טהור הוא. למדך הכתוב שלא הוכשר ונתקן לקרות אוכל לקבל טומאה עד שיבואו עליו מים:

Но если вода налита была на семя, то,  
когда упадет на него чтонибудь от  
трупа их, оно нечисто для вас.

38 וְכִי יִתֵּן מַיִם עַל-זֶרַע וְנִפֹּל מִנִּבְלָתָם עָלָיו טָמֵא הוּא  
לָכֶם: (ס)

וְאִרִי יִתֵּיבּוֹן מֵיָא עַל בֵּר זָרַעָא וְיִפֹּל מִנִּבְלָתָהוֹן עָלוּהִי  
מְסָאָב הוא לָכֶן

Rashi

וכי יתן מים על זרע. לאחר שנתלש, שאם תאמר יש הכשר במחובר אין לך זרע שלא הוכשר (חולין קיח:):  
מים על זרע. בין מים, בין שאר משקין, בין הם על הזרע, בין הזרע נפל לתוכו, הכל נדרש בתורת כהנים (פרק יא, ו):  
ונפל מנבלתם עליו. אף משנגב מן המים, שלא הקפידה תורה אלא להיות עליו שם אוכל, ומשירד עליו הכשר קבלת טומאה  
פעם אחת שוב אינו נעקר הימנו:

И когда падет какойнибудь скот,  
который идет вам в пищу, то  
прикасающийся к труп его нечист  
будет до вечера.

וְאִרִי יָמוּת מִן בְּעִירָא דִּי הִיא לְכוֹן לְמִיכָל דִּיקָרָב  
בְּנִבְלָתָהּ יְהִי מְסָאָב עַד רַמְשָׁא

39 וְכִי יָמוּת מִן־הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר־הִיא לָכֶם <sup>she ate</sup> לֹא־כֹלֶה הַנֶּגֶעַ

בְּנִבְלָתָהּ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:

Rashi

בנבלתה. ולא בעצמות וגידים, ולא בקרנים וטלפים, ולא בעור (ת"כ פרשתא י, ה — חולין קח.):

И кто будет есть чтонибудь от трупа  
его, должен вымыть одежды свои, и  
будет нечист до вечера; и кто будет  
носить труп его, должен вымыть  
одежды свои, и будет нечист до  
вечера.

וְדִיכוֹל מִנְּבִלָתָהּ יִצְבֹּעַ לְבוּשׁוֹהִי וְיְהִי מְסָאָב עַד  
רַמְשָׁא וְדִיטוֹל יֵת נְבִלָתָהּ יִצְבֹּעַ לְבוּשׁוֹהִי וְיְהִי מְסָאָב  
עַד רַמְשָׁא

40 וְהָאָכַל מִנְּבִלָתָהּ יִכְבֹּס <sup>to trample</sup> בְּגָדָיו וְיִטְמָא עַד־הָעֶרֶב

וְהַנִּשָּׂא אֶת־נְבִלָתָהּ יִכְבֹּס בְּגָדָיו וְיִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:

Rashi

והנשא את נבלתה. חמורה טומאת משא, מטומאת מגע, שהנושא מטמא בגדים, והנוגע אין בגדיו טמאין, שלא נאמר בו יכבס בגדיו:

והאכל מנבלתה. יכול תטמאנו אכילתו, כשהוא אומר בנבלת עוף טהור נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה כה (ויקרא כב, ח), אותה מטמאה בגדים באכילתה, ואין נבלת בהמה מטמאה בגדים באכילתה, בלא משא, כגון, אם תחבה לו חבירו בבית הבליעה, אם כן מה תלמוד לומר האכל, ליתן שיעור לנושא ולנוגע כדי אכילה, והוא כזית (נדה מב:):  
וטמא עד הערב. אף על פי שטבל, צריך הערב שמש:

И всякий гад, пресмыкающийся по  
земле, есть скверна, не должно его  
есть.

וְכָל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ <sup>filth</sup> שֶׁשָּׁץ הוּא לֹא יִתְאָכַל

41 וְכָל־הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל־הָאָרֶץ <sup>filth</sup> שֶׁשָּׁץ הוּא לֹא

יִתְאָכַל:

Rashi

השורץ על הארץ. להוציא את היתושין שִׁבְכְּלִיסִין וְשִׁבְכְּפֹלִין, ואת הזיזין שבעדשים (חולין סז): שהרי לא שרצו על הארץ אלא בתוך האוכל, אבל משיצאו לאויר ושרצו הרי נאסרו: לא יאכל. לחייב על המאכיל כאוכל, ואין קרוי שרץ, אלא דבר נמוך קצר רגלים שאינו נראה אלא כרוחש ונד:

Всего, что ползает на чреве, и всего,  
что ходит на четырех, также всех  
многоногих из всяких гадов,  
пресмыкающихся по земле, не  
должны вы есть, ибо скверна они.

42 כֹּל הוֹלֵךְ עַל-גִּחְוֹן <sup>belly</sup> וְכָל הוֹלֵךְ עַל-אַרְבַּע עַד

כָּל-מִרְבֵּה רַגְלִים לְכָל-הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ עַל-הָאָרֶץ לֹא  
תֹאכְלוּם כִּי-שֹׁקֵץ הֵם:

כָּל דְּמֵהֵלֶךְ עַל מְעוּהִי וְכָל דְּמֵהֵלֶךְ עַל אַרְבַּע עַד כָּל  
סְגִיאוֹת רַגְלָאִין לְכָל רִחְשָׁא דְרִחֵשׁ עַל אֶרֶץ לֹא  
תִכְלְנוּן אֶרִי שִׁקְצָא אֲנוּן

Rashi

הולך על גחון. זה נחש, ולשון גחון, שְׁחִיָּה, שהולך שָׁח ונופל על מעיו:  
כל הולך. להביא השלשולין ואת הדומה לדומה:  
הולך על ארבע. זה עקרב:  
כל. להביא את החפושית, אשקרבי"ט בלע"ז, ואת הדומה לדומה:  
מרבה רגלים. זה נָדָל, שָׂרֵץ, שיש לו רגלים מראשו ועד זנבו לכאן ולכאן, וקורין צינטפיד"ש:

Не оскверняйте себя никаким гадом  
пресмыкающимся, и не пятнайтесь  
ими, ибо вы сделаетесь чрез них  
нечистыми.

43 אֶל-תִּשְׁקְצוּ אֶת-נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל-הַשָּׂרֵץ הַשָּׂרֵץ וְלֹא

תִּטְמְאוּ בָהֶם וְנִטְמְתֶם בָּם:

לֹא תִשְׁקְצוּ יֵת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּכָל רִחְשָׁא דְרִחֵשׁ וְלֹא  
תִסְתַּאֲבוּן בְּהוֹן וְתִסְתַּאֲבוּן פֻּון בְּהוֹן

Rashi

אל תשקצו. באכילתן, שהרי כתיב נפשותיכם, ואין שקוץ נפש במגע, וכן ולא תטמאו באכילתם:  
ונטמתם בם. אם אתם מטמאין בהן בארץ, אף אני מטמא אתכם בעולם הבא, ובישיבת מעלה:

Ибо Я Превечный, Бог ваш, так  
освящайтесь, и будьте святы, ибо свят  
Я, и не оскверняйте себя никаким  
гадом, ползающим по земле.

אָרִי אָנָּא יי אֱלֹהֵכֹן וְתִהְיוּ קְדִישִׁין אָרִי  
קְדִישׁ אָנָּא וְלֹא תִסְאָבוּן יְת נִפְשִׁיכֹן בְּכָל רָחֶשָׁא  
דְּרָחֶשׁ עַל אַרְעָא

44 כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי

קְדוֹשׁ אֲנִי וְלֹא תִטְמְאוּ אֶת־נַפְשֵׁיכֶם בְּכָל־הַשָּׂרִץ

properly  
הַרְמֵשׁ עַל־הָאָרֶץ:

Rashi

כי אני ה' אלהיכם. כשם שאני קדוש, שאני ה' אלהיכם, כך והתקדשתם, קדשו את עצמכם למטה:

והייתם קדושים. לפי שאני אקדש אתכם למעלה, ולעולם הבא:

ולא תטמאו וגו'. לעבור עליהם בלאוין הרבה וכל לאו מלקות, וזהו שאמרו בגמ' (מכות טז:) אכל פוטיקא לוקה ארבע, נמלה  
לוקה חמש, צרעה לוקה שש:

Ибо Я Превечный, который вывел вас  
из земли Египетской, чтобы быть вам  
Богом, так будьте святы, ибо свят Я.

אָרִי אָנָּא יי דאַסַּק יְתִכֹּן מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם לְמַהְיוּ לְכוּן  
לְאַלֶּה וְתִהְיוּ קְדִישִׁין אָרִי קְדִישׁ אָנָּא

45 כִּי | אֲנִי יְהוָה הַמַּעֲלֶה אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיִּית

לָכֶם לֵאלֹהִים וְהִיִּיתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קְדוֹשׁ אֲנִי:

Rashi

כי אני ה' המעלה אתכם. על מנת שתקבלו מצותי העליתי אתכם. (דבר אחר כי אני ה' המעלה אתכם, בכולן כתיב הוצאתי,

וכאן כתיב המעלה, תנא דבי רבי ישמעאל אלמלי לא העליתי את ישראל ממצרים אלא בשביל שאין מטמאין בשרצים כשאר  
אומות דיים, ומעליותא היא גבייהו, והוא לשון מעלה (ב"מ סא:)):

Вот наставление о скоте и о птицах и  
о всех живых существах, движущихся  
в воде, и о всех существах,  
пресмыкающихся по земле;

דָּא אִוְרִיתָא דְּבַעֲרָא וְדַעֲוָפָא וְדָכַל נִפְשָׁתָא חַיִּיתָא  
דְּרָחֶשָׁא בְּמִיָּא וְלָכַל נִפְשָׁא דְּרָחֶשָׁא עַל אַרְעָא

46 וְזֹאת תֹּרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף וְכָל נֶפֶשׁ הַחַיָּה הַרְמֵשֶׁת

בַּמַּיִם וּלְכָל־נֶפֶשׁ הַשֹּׁרֶצֶת עַל־הָאָרֶץ:

Чтобы различать между нечистым и чистым, и между животным, которое можно есть, и животным, которого нельзя есть.

לְהַבְדִּיל בֵּין הַטָּמֵא וּבֵין הַטָּהוֹר וּבֵין הַחַיָּה הַנֹּאכֶלֶת

וּבֵין הַחַיָּה אֲשֶׁר לֹא תֹאכֵל: (פ)

לְאַפְרָשָׁא בֵּין מְסֻאָבָא וּבֵין דְּכִיָּא וּבֵין חַיָּתָא

דְּמִתְאַכְלָא וּבֵין חַיָּתָא דִּי לֹא מִתְאַכְלָא

Rashi

להבדיל. לא בלבד השונה אלא שתהא יודע ומכיר ובקי בהן:

בין הטמא ובין הטהור. צריך לומר בין חמור לפרה, והלא כבר מפורשים הם, אלא בין טמאה לך, לטהורה לך, בין נשחט חציו של קנה, לנשחט רובו:

ובין החיה הנאכלת. צריך לומר בין צבי לערוד, והלא כבר מפורשים הם, אלא בין שנולדו בה סימני טרפה כשרה, לנולדו בה סימני טרפה פסולה:

II Samuel 6:1-7:17

## הפטרה — שמואל ב

### הפטרה

Dovid again gathered all the chosen men of Yisroel, thirty thousand.

1 וַיִּסָּף עוֹד דָּוִד אֶת־כָּל־בְּחֹר בְּיִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים אָלֶף:

Dovid arose and went with all the people that were with him from Baalei Yehuda, to bring up from there the Ark of Elokim, whose name is called by the name of Adonoy of Hosts who dwells upon the Cherubim.

2 וַיָּקָם | וַיֵּלֶךְ דָּוִד וְכָל־הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִבְּעֵלֵי יְהוּדָה

לְהַעֲלֹת מִשָּׁם אֶת אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר־נִקְרָא שֵׁם יְיָ

יְהוָה צְבָאוֹת יֹשֵׁב הַכְּרֻבִּים עָלָיו:

They had the Ark of Elokim ride on a new wagon. They carried it from the house of Avinodov that is in Givoh. Uzoh and Achyo, the sons of Avinodov were driving the new wagon.

They carried it from the house of Avinodov that was in Givoh accompanying the Ark of Elokim, and Achyo went before the Ark.

Dovid and all the house of Yisroel were rejoicing before [the Ark of] Adonoy with all [instruments made of] cypress wood [such as] harps, lyres, drums, coronets and cymbals.

They came to the grainery of Nochon and Uzoh stretched [his hand] towards the Ark of Elokim and held it because the ox had [made] it slip.

Adonoy became angry with Uzoh and Elokim struck him there because of his mistake. He died there by the Ark of Elokim.

Dovid was angered [with himself] concerning the breach of Uzoh and he called that place Peretz Uzoh until this day.

Dovid feared Adonoy on that day, He said, "How shall the Ark of Adonoy come to me."

3 וַיִּרְכְּבוּ אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים אֶל־עֲגֹלָה חֲדָשָׁה וַיִּשְׁאֲהוּ

מִבֵּית אַבְיָנֹדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה וְעֹזָא וְאַחִיו בְּנֵי אַבְיָנֹדָב

to drive  
forth

נִהְגִּים אֶת־הָעֲגֹלָה חֲדָשָׁה:

4 וַיִּשְׁאֲהוּ מִבֵּית אַבְיָנֹדָב אֲשֶׁר בְּגִבְעָה עִם אֲרוֹן

הָאֱלֹהִים וְאַחִיו הֶלֶךְ לִפְנֵי הָאֲרוֹן:

5 וַדָּוִד | וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מְשַׁחֲקִים לִפְנֵי יְהוָה בְּכָל עֲצֵי

shaking drum violin cypress  
tree  
בְּרוֹשִׁים וּבְכִנּוֹרוֹת וּבִנְבָלִים וּבַתְּפִים וּבַמִּנְעֲנָעִים

to ring  
וּבְצִלְצָלִים:

6 וַיָּבֹאוּ עַד־ גֶּחֳן נָכוֹן וַיִּשְׁלַח עֹזָא אֶל־אֲרוֹן

threshing  
floor

to fling  
down

הָאֱלֹהִים וַיֹּאחֲזוּ בּוֹ כִּי שָׁמָטוּ הַבָּקָר:

7 וַיַּחַר־אַף יְהוָה בְּעֹזָה וַיַּכֶּהוּ שָׁם הָאֱלֹהִים עַל־הַשָּׁל

וַיָּמָת שָׁם עִם אֲרוֹן הָאֱלֹהִים:

8 וַיַּחַר לְדָוִד עַל־אֲשֶׁר פָּרַץ יְהוָה פֶּרֶץ בְּעֹזָה וַיִּקְרָא

לַמָּקוֹם הַהוּא פֶּרֶץ עֹזָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה:

9 וַיֵּרָא דָּוִד אֶת־יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא וַיֹּאמֶר אֵיךְ יָבֹא אֵלַי

אֲרוֹן יְהוָה:

Dovid did not want to bring the Ark of Adonoy towards him, to the city of Dovid. Dovid carried it aside [to] the house of Oveid Edom the Gittite.

The Ark of Adonoy dwelled in the house of Oveid Edom the Gittite for three months, and Adonoy blessed Oveid Edom and his entire household.

It was told to King Dovid, saying, "Adonoy has blessed Oveid Edom and all that he has on account of the Ark of Elokim." Dovid went and brought up the Ark of Elokim from the house of Oveid Edom [to] the city of Dovid, with rejoicing.

When the carriers of the Ark of Adonoy stepped six paces, he sacrificed oxen and fattened oxen.

Dovid danced with all [his] strength before [the Ark of] Adonoy. Dovid was girded with a linen robe.

Dovid and all of the house of Yisroel brought up the Ark of Adonoy with shouting and with the sound of the Shofar.

10 וְלֹא־אָבָה דָּוִד לְהַסִּיר אֵלָיו אֶת־אֲרוֹן יְהוָה עַל־עֵיר דָּוִד

my  
winepress

וַיֵּטֵהוּ דָּוִד בֵּית עֶבֶד־אָדָם הַגִּתִּי :

11 וַיֵּשֶׁב אֲרוֹן יְהוָה בֵּית עֶבֶד אָדָם הַגִּתִּי שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים

וַיְבָרֶךְ יְהוָה אֶת־עֶבֶד אָדָם וְאֶת־כָּל־בֵּיתוֹ:

12 וַיֵּגֵד לְמַלְכוֹ דָּוִד לֵאמֹר בָּרַךְ יְהוָה אֶת־בֵּית עֶבֶד אָדָם

properly

וְאֶת־כָּל־אֲשֶׁר־לּוֹ בְּעִבּוֹר אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיֵּלֶךְ דָּוִד

וַיַּעַל אֶת־אֲרוֹן הָאֱלֹהִים מִבֵּית עֶבֶד אָדָם עֵיר דָּוִד

בְּשִׂמְחָה:

a pace or  
regular  
step

to pace

13 וַיְהִי כִּי צָעְדוּ נֹשְׂאֵי אֲרוֹן־יְהוָה שְׁשֶׁה צָעָדִים

fattened  
animal

וַיִּזְבַּח שׁוֹר וּמְרִיא :

to gird on

to dance

14 וְדָוִד מְכַרְכֵּר בְּכָל־עֹז לִפְנֵי יְהוָה וְדָוִד חָגוּר

אֶפֶוד בָּד:

15 וְדָוִד וְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל מַעֲלִים אֶת־אֲרוֹן יְהוָה בְּתִרְעָה

וּבִקּוֹל שׁוֹפָר:

As the Ark of Adonoy came [to] the city of Dovid Michal, the daughter of Shaul was looking through the window. She saw king Dovid dancing and leaping before [the Ark of] Adonoy, and he was disgraced in her heart.

They brought the Ark of Adonoy and they set it in its place in the tent that Dovid had spread out for it. Dovid brought up burnt offerings before Adonoy and also peace offerings.

Dovid finished bringing up the burnt offering and the peace offerings and he blessed the people with the Name of Adonoy of Hosts.

He distributed to all the people, to the whole multitude of Yisroel whether man or woman, for each person one loaf of bread, a portion of meat and a jug [of wine]. The people left, each person to his house.

Dovid returned to bless his household. Michal, the daughter of Shaul went out to greet Dovid and she said, "How glorious is this day! The king of Yisroel revealed [himself] today [before] the eyes of the handmaidens of his servants as one of the riff-raff reveals [himself]."

16 וְהָיָה אֲרוֹן יְהוָה בָּא עִיר דָּוִד וּמִיָּכָל בֵּת-שָׁאוּל

נִשְׁקָפָה | בְּעֵד הַחֲלוֹן וַתֵּרָא אֶת-הַמֶּלֶךְ דָּוִד

properly

וּמִכְרַפֵּר לִפְנֵי יְהוָה וַתִּבּוֹ לוֹ בַּלְבָּבָהּ: מִפְּנֵי

to solidify

17 וַיָּבֵאוּ אֶת-אֲרוֹן יְהוָה וַיִּצְגּוּ אֹתוֹ בַּמָּקוֹמוֹ בַּתּוֹךְ

to place permanently

הָאֹהֶל אֲשֶׁר נָטָה-לוֹ דָּוִד וַיַּעַל דָּוִד עֲלוֹת לִפְנֵי יְהוָה

וּשְׁלָמִים:

18 וַיְכַל דָּוִד מִהַעֲלוֹת הָעוֹלָה וְהַשְּׁלָמִים וַיִּבְרַךְ אֶת-הָעָם

בְּשֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת:

19 וַיַּחֲלֵק לְכָל-הָעָם לְכָל-הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל לִמְאִישׁ וְעַד-אִשָּׁה

raisin cake

I will refine

לְאִישׁ חֶלֶת לֶחֶם אַחַת וְאַשְׁפֹּר אֶחָד וְאַשִּׁישָׁה

אַחַת וַיִּלֶּךְ כָּל-הָעָם אִישׁ לְבֵיתוֹ:

20 וַיָּשָׁב דָּוִד לְבִרְךְ אֶת-בֵּיתוֹ וַתָּצֵא מִיָּכָל בֵּת-שָׁאוּל

לִקְרֹאת דָּוִד וַתֹּאמֶר מִה-נִכְבָּד הַיּוֹם מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר

נִגְלָה הַיּוֹם לְעֵינַי אֲמֵנוֹת עֲבָדָיו כִּהְגִּלוֹת נִגְלוֹת אֶחָד

empty

הָרָקִים :

Dovid said to Michal, "Before Adonoy,  
Who has chosen me [over] your father  
and all his household, charging me to  
be ruler over the people of Adonoy,  
over Yisroel, I rejoiced before Adonoy.

[Had] I made light of myself even more  
then this, and lowered myself in my  
[own] eyes and with the handmaidens  
that you mentioned, I would be more  
honoured among them."

Michal, the daughter of Shaul had no  
child until the day of her death.

21 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־מִיכָל לִפְנֵי יְהוָה אֲשֶׁר בָּחַר־בִּי מֵאַבְיִי  
וּמִכָּל־בֵּיתוֹ לְצֹוֹת אֹתִי נָגִיד עַל־עַם יְהוָה עַל־יִשְׂרָאֵל  
וַשְׁחַקְתִּי לִפְנֵי יְהוָה:

22 וַנְּקַלְתִּי עוֹד מְזֹאת וְהִיִּיתִי שָׁפֵל בְּעֵינַי וְעַם־הָאֲמָהוּת  
אֲשֶׁר אָמַרְתְּ עִמָּם אֲכַבְדָּהּ:

23 וּלְמִיכָל בַּת־שָׁאוּל לֹא־הָיָה לָהּ יָלֵד עַד יוֹם מוֹתָהּ: (פ)

## שמואל ב 7

When the king dwelled in his house  
and Adonoy granted him rest from all  
his enemies around [him].

The king said to the prophet Noson,  
"See now, I dwell in a house of cedar  
wood and the Ark of Elokim dwells  
within a curtain."

Noson said to the king, "All that is in  
your heart, go do because Adonoy is  
with you."

And it was on that night, the word of  
Adonoy [came] to Noson saying.

1 וַיְהִי כִּי־יָשָׁב הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ וַיהוָה הִנִּיחֵ־לּוֹ מִסְבִּיב  
מִכָּל־אֹיְבָיו:

2 וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל־נָתָן הַנָּבִיא רְאֵה נָא אֲנֹכִי יוֹשֵׁב  
בְּבֵית אֲרָזִים וְאֲרוֹן הָאֱלֹהִים יֹשֵׁב בְּתוֹךְ הִרְיָעָה:

3 וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־הַמֶּלֶךְ כֹּל אֲשֶׁר בְּלִבְּךָ לֵךְ עֲשֵׂה כִּי  
יְהוָה עִמָּךְ: (ס)

4 וַיְהִי בַלַּיְלָה הַהוּא וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־נָתָן לֵאמֹר:

Go and say to my servant Dovid, "Thus said Adonoy, 'Is it you that will build for Me a house for My dwelling?'

For I have not dwelled in a house from the day I brought up the Bnei Yisroel from Egypt until this day, but have travelled within a tent and the Mishkan.'

In all [the places] that I have traveled amongst the Bnei Yisroel, have I said a word to one of the rulers of Yisroel that I have commanded to lead my people Yisroel saying, 'Why haven't you built me a house of cedarwood?'

And now, this is what you should say to my servant Dovid, this is what Adonoy of Hosts says, 'I have taken you from the corral, from [following] behind the sheep to be a prince over My people Yisroel.'

I will be with you wherever you go' 'I will destroy all your enemies from before you.' I will make for you a great name like the name of great people that are in the land.

5 לך ואמרת אל-עבדי אל-דוד כה אמר יהוה האתה תבנה-לי בית לשבתי:

6 כי לא ישבתי בבית למיום העלתי את-בני ישראל ממצרים ועד היום הנה ואהיה מתהלך באהל ובמשכן:

7 בכל אשר-התהלכתי בכל-בני ישראל הדבר דברתי את-אחד שבטי ישראל אשר צויתי לרעות את-עמי את-ישראל לאמר למה לא-בניתם לי בית ארזים:

8 ועתה כה-תאמר לעבדי לדוד כה אמר יהוה צבאות אני למחליך מן-<sup>at home</sup> הנזה מאחר הצאן להיות נגיד על-עמי על-ישראל:

9 ואהיה עמך בכל אשר תלכת ואכרתה את-כל-איביך מפניך ועשיתי לך שם גדול כשם הגדלים אשר בארץ:

I will make a place for My people  
Yisroel and I will root [the people in  
their land] and [the people] will dwell  
[in their land] and they will not be  
removed [from the land], and the  
wicked will no longer afflict [the  
people] as before.'

And from the day that I commanded  
Judges over My people Yisroel.' 'I will  
give you respite from all your enemies.'  
Adonoy is telling you that He will  
establish a monarchy for you.

When your days are filled and you are  
[laid] to rest with your fathers, I will  
establish your offspring after you that  
will emerge from your bowels; and I  
will establish his monarchy.'

He will build a Temple for My Name  
and I will establish the throne of his  
kingdom forever.'

I will be a Father to him and he will be a  
son to Me. Should he commit iniquity I  
will rebuke him with the rod of men  
and with the afflictions of people.'

My kindness will not depart from him  
as I removed it from Shaul Whom I  
have removed from before you'

10 וְשִׁמְתִּי מָקוֹם לְעַמִּי לְיִשְׂרָאֵל וְנִטְעַתִּיו וְשָׁכַן תַּחְתָּיו וְלֹא

יִרְגָּז <sup>to quiver</sup> עוֹד וְלֹא־יִסְיֹפוּ בְנֵי־עוֹלָה לְעַנּוֹתוֹ כַּאֲשֶׁר

בְּרֵאשׁוֹנָה:

11 וּלְמִן־הַיּוֹם אֲשֶׁר צִוִּיתִי שְׁפָטִים עַל־עַמִּי יִשְׂרָאֵל

וְהַנִּיתַחְתִּי לָךְ מִכָּל־אֹיְבֶיךָ וְהָגִיד לָךְ יְהוָה כִּי־בֵיתִי

יַעֲשֶׂה־לָּךְ יְהוָה:

12 כִּי | יִמְלָאוּ יָמֶיךָ וְשָׁכַבְתָּ אֶת־אֲבֹתֶיךָ וְהָקִימְתִּי

used only  
in plural  
the...

אֶת־זֶרְעֶךָ אַחֲרֶיךָ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּעֶיךָ וְהָכִינְתִּי

אֶת־מַמְלַכְתּוֹ:

13 הוּא יִבְנֶה־בַּיִת לְשִׁמִּי וְכִנֵּנְתִּי אֶת־כִּסֵּא מַמְלַכְתּוֹ

עַד־עוֹלָם:

to crook

14 אֲנִי אֶהְיֶה־לּוֹ לְאָב וְהוּא יִהְיֶה־לִּי לְבֵן אֲשֶׁר בְּהֻעוֹתָיו

וְהִכַּחֲתִיו בְּשֹׁבֶט אֲנָשִׁים וּבִנְגָעֵי בְנֵי אָדָם:

15 וְחִסְדִּי לֹא־יָסוּר מִמֶּנּוּ כַּאֲשֶׁר הִסְרֹתִי מֵעַם שָׁאוּל אֲשֶׁר

הִסְרֹתִי מִלִּפְנֶיךָ:

Your House and monarchy will be  
established forever before you,' Your  
throne will be established forever.'

All these things and this entire vision,  
Noson told it to Dovid.

16 וְנֹסֹן בֵּיתְךָ וּמַמְלַכְתְּךָ עַד־עוֹלָם לְפָנֶיךָ כְּסֶאֱךָ יִהְיֶה

נָכוֹן עַד־עוֹלָם:

17 כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וְכָל־<sup>a</sup> הַחֲזִיוֹן הַזֶּה כֵּן דִּבֶּר

נָתַן אֶל־דָּוִד: (ס)